

ACC. N.R. M 6279.1-7.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Jenny Davidsson

Härad: Linnevald

Adress: Snutragård, Jät

Socken: Jät

Berättat av: de gamla

Uppteckningsår: 1940

Född år i Jäts socken

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Svar på frågelistan L. U. F. 22, Julbröd.

20

ACC. N:R.

M6279-1.

Landskap: Småland

Upptecknat av:

Jenny Danielson

Härad: Trännevald

Adress:

Knutsgård gård

Socken:

Gät

Berättat av:

de gamla

Uppteckningsår:

1940

Född år

i Gät's socken

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lunds Universitets Folkminnesarkiv.

1 Om julbröden, här i boken talas om staden men skall jag kunna svara på det så får jag lever hålla mig till seden på landet. I min barn dom och långt före det, tala di gamla om julbröden och vilka sorter. Jag skall då fört tala om vad barnen fick i den vägen, di fick en liten kaka av rajs's sorts bröd en liten limpa, en liten kaka av vörtbrödet, en liten kaka av det finsiktade brödet, en liten kaka av Tennbrödet, en julapytta av den fina brödslegen. Sen köpte di från där som vortbröd bakades, till alla barnen en Julakärt med ryttare, en jula-gubbe till flickorna, Jungfrun i det gröna

Skriv endast på denna sida!

horts

ACC. N:R. M 6279:2

Landskap: Småland Upptecknat av: Jenny Danielsson
 Härad: Trimnevald Adress: Trintragård gård
 Socken: gård Berättat av: de gamla
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i gård saken

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sen köpte di av bakarna hjärtar, bockar, grisar, små gubbar och kräringar. De vare glaserade med vitt socker, och påstruket med rött socker till munn, ögon, näsa, och horn. Julafton lades alla di små brödkakorna i en hög på guldbrödet och en liten vetekrans med russin i och sen alla dessa hjärtar och djur o gubbar o.s.v. en av var sort till varje barn, en sådan hög fick di till di hade läst sig fram. Har barnen fick i staden det vet jag inte endast på landet.

3. På den tiden var det ingen som visste om någon Julstamte, den har kommit till nu på senare tiden kanske för en fyratio år till baka

Skriv endast på denna sida!

bart

3

ACC. N:R. M 6279.3

Landskap: Småland Upptecknat av: Jenny Senielsson
 Härad: Trinnervad Adress: Jemtsägård Jät
 Socken: Jät Berättat av: de gamla
 Uppteckningsår: 1940 Född år i Jäte socken

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

men de gamla tala om att i deras faders tid kom Julbocken till hemmen julafton med verser och sin beordna om hälsen, bocken var av halm och var utklädd sen kastade folket in dem till varandra, den blev både till glädje och förtret olika hur de skrivit rimmen. Annan dag ges kom Staffans sångarna när de red "Staffans skee", då red de från gård till gård och sjöng Staffansvisan och blev trakterade med mat o bränvin från var ställe men mest beämnat. Även stjerngångarna gick omkring trettonde dagsafton och sjöng trettonde dagsvisan även de fick traktering och judas fick fat

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. M 6279.4

Landskap: Småland Upptecknat av: Jenny Samuelson
 Härad: Skinneråld Adress: Knutsågård gård
 Socken: Jät Berättat av: De gamla
 Uppteckningsår: 1940 Född år: i Jät socken

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

många pengar i sin pung. De pengarna tog
 di' och gjorde ett litet kalas för när julen
 var slut, där fick också plikorne vara med.
 4. När julgranen kom i bruk, jag kan inte
 bestämt säga det men som pastor talade
 om det skulle det vara omkring 1850-talet
 här på orten. Skaffa en av bildning är g' så
 gott att göra ty knapt någon klar en jul-
 gran lika, g'us har ju alla i den. Jag klar
 min gran med g'us och glitter och bomull,
 en del klar den med all slags grantät,
 somliga med äppel o karameller, somliga
 med mycke papper och fint utrisade
 remsor, I mitt hem hade pastor en gång fint

Skriv endast på denna sida!

5

ACC. N:R. M6279:5

Landskap: Småland

Upptecknat av: Jenny Danielson

Härad: Trimmervald

Adress: Trutögård gård

Socken: Jät

Berättat av: de gamla

Uppteckningsår: 1940

Född år: i Jäts socken

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

en julaburke, det var en väl vassen en-
burke där sattes smala träskivor i kors
genom hela burken som gjusen sattes i
så de blev ju alla i en rad sen byddes
den med glitter och bomull sen klippes
den jämn i toppen och där sattes ett tregre-
nat gjus, men alla gjusen varo hemstötta
talgjus jag var då 13 år gammal, det var då
vanligt med gran. Fäster kläddo en sådan
burke för att vi skulle få se hur det hade
varit i hennes barndom men då fanns
inte något glitter både hon, jag minns den
första julgranen vid 5 års ålder. De gamla säger
att julgransredan har kommit från Tyskland

foto

Skriv endast på denna sida!

6

ACC. N:R. 146279:6.

Landskap: Småland Upptecknat av: Lenny Danielsson
 Härad: Kinnared Adress: Knutrögård gård
 Socken: gät Berättat av: de gamla
 Uppteckningsår: 1940 Född år: i gäts socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5 Gulkrubban. Här i socknen är det inte så vanligt med gulkrubba. I Byrkaberde Hjelmgrens hem när han levde hade di varje jul en gulkrubba, jag har inte sett det någon annanstans, hur länge sen sedan kom och varifrån vet ja inte.

6 När gulgranar började att planteras på tätort och andra platser på vår ort kan jag inte på ärtal säga men det är nog en fjugo år sen även i Byrkorna har di gulgranar nu här på landet även den seden börjades då kanske några år senare i olika församlingar, i stora församlingar har di gulgran både utomför och in i kyrkan. forts

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 6279:7.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Jenny Danielson

Härad: Kinnevald

Adress: Trutsegård Jät

Socken: Jät

Berättat av: sig själv

Uppteckningsår: 1940

Född år 1880 i Frälsmåns socker

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7 Adventsgjäs och adventstjärna förekommer ej här på orten, endast vid Lucia Tand det gjäs i hemmen

8 Julmarknad har vi inte heller här på orten

9 Inom jultraditionen har kommit nya moder med pappersklädes i tak och på väggar med gulbonader av papper, och det är nu så modernt att julatomten går i varje hem och delar ut Julklappar.

Jät i Januari 1940

Jenny Danielson.

Skriv endast på denna sida!